

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

1 Σεπτεμβρίου 2021

Η περιβαλλοντική έκθεση για τις Ευρωπαϊκές Θαλάσσιες Μεταφορές (έκθεση EMTER) αναγνωρίζει την ικανοποιητική πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα της βιωσιμότητας και επιβεβαιώνει την ανάγκη περαιτέρω μέτρων ενόψει της αναμενόμενης αυξανόμενης ζήτησης

Οι θαλάσσιες μεταφορές διαδραματίζουν και θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις παγκόσμιες και ευρωπαϊκές εμπορικές και οικονομικές δραστηριότητες. Τα τελευταία χρόνια ο τομέας των θαλάσσιων μεταφορών έχει λάβει σημαντικά μέτρα για να ελαττώσει τον περιβαλλοντικό του αντίκτυπο. Ενόψει της αναμενόμενης αύξησης του όγκου των εμπορευμάτων που διακινούνται παγκοσμίως με πλοία, μια [νέα έκθεση](#) τεκμηριώνει τον πλήρη περιβαλλοντικό αντίκτυπο του τομέα των θαλάσσιων μεταφορών της ΕΕ και παρουσιάζει τις προκλήσεις για την επίτευξη της βιωσιμότητας.

Δεδομένου ότι, σε όρους αξίας, το 77 % των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ και το 35 % του συνόλου των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ εκτελούνται μέσω της θάλασσας, οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν βασικό κρίκο της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού. Παρά τη [συρρίκνωση των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων το 2020](#) λόγω της πανδημίας COVID-19, ο τομέας αναμένεται να αναπτυχθεί ραγδαία τις επόμενες δεκαετίες καθώς η ζήτηση για τη μεταφορά πρώτων υλών και εμπορευματοκιβωτίων μέσω της θάλασσας αυξάνεται συνεχώς.

Στο πλαίσιο αυτό, η [περιβαλλοντική έκθεση για τις Ευρωπαϊκές Θαλάσσιες Μεταφορές \(έκθεση EMTER\)](#) που δημοσιεύτηκε σήμερα από τον [Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος](#) και τον [Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια στη Θάλασσα](#), αποτελεί τον πρώτο «διαγνωστικό έλεγχο» του τομέα. Σύμφωνα με την έκθεση, τα πλοία είναι υπεύθυνα για το 13,5 % του συνόλου των αερίων του θερμοκηπίου που εκπέμπονται από τις μεταφορές εντός της ΕΕ, λιγότερες από αυτές των οδικών (71 %) και αεροπορικών μεταφορών (14,4 %) αντίστοιχα. Οι εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO₂) από τα πλοία που κατέπλευσαν στους ευρωπαϊκούς λιμένες ανήλθαν περίπου σε 1,63 δισ. τόνους το 2019, αριθμός που αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω τις επόμενες δεκαετίες λόγω της θέσπισης αυστηρότερων περιβαλλοντικών κανόνων και μέτρων.

Οι θαλάσσιες μεταφορές θεωρείται ότι έχουν συμβάλει στον υπερδιπλασιασμό του επιπέδου του υποθαλάσσιου θορύβου στα ύδατα της ΕΕ από το 2014 έως το 2019 και ευθύνονται για το ήμισυ του συνόλου των μη αυτόχθονων ειδών που εισήχθησαν στις ευρωπαϊκές θάλασσες μετά το 1949. Ωστόσο, μολονότι ο όγκος του πετρελαίου που μεταφέρεται μέσω της θάλασσας αυξάνεται διαρκώς, την τελευταία δεκαετία μόλις οκτώ ατυχήματα διαρροής πετρελαίου από μεσαίου έως μεγάλου μεγέθους πετρελαιοφόρα καταγράφηκαν στις θάλασσες της ΕΕ, από τα συνολικά 62 ατυχήματα που προκλήθηκαν παγκοσμίως.

Στην κοινή έκθεση αξιολογούνται οι εναλλακτικές προτάσεις και τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο για τη βιωσιμότητα των θαλάσσιων μεταφορών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα εναλλακτικά καύσιμα, οι συσσωρευτές και η παροχή ενέργειας από την ξηρά, και παρέχεται ολοκληρωμένη εικόνα για την εισαγωγή των συστημάτων αυτών στην αγορά της ΕΕ. Επίσης, περιγράφονται οι προκλήσεις

που θα κληθεί να αντιμετωπίσει μελλοντικά ο κλάδος λόγω της κλιματικής αλλαγής, όπως μεταξύ άλλων ο πιθανός αντίκτυπος που θα έχει για τους λιμένες η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

«Στη στρατηγική μας για τη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα γίνεται σαφές ότι όλα τα μέσα μεταφοράς, περιλαμβανομένων των πλοίων, πρέπει να γίνουν περισσότερο βιώσιμα, καινοτόμα και ανθεκτικά. Μολονότι οι θαλάσσιες μεταφορές έχουν βελτιώσει το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα τα τελευταία χρόνια, συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες στην προσπάθειά τους για απεξάρτηση από τον άνθρακα και να περιορίσουν τη ρύπανση που προκαλούν. Με βάση όλα τα τελευταία στοιχεία, οι πολιτικές μας έχουν σκοπό να βοηθήσουν τον τομέα να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, αξιοποιώντας στο έπακρο καινοτόμες λύσεις και ψηφιακές τεχνολογίες. Με τον τρόπο αυτό, οι θαλάσσιες μεταφορές θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται και να καλύπτουν τις καθημερινές ανάγκες των πολιτών μας, με σεβασμό προς το περιβάλλον, ενώ παράλληλα θα διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και θα συνεχίσουν να δημιουργούν ποιοτικές θέσεις εργασίας» δήλωσε η Επίτροπος Μεταφορών της ΕΕ **Adina Vălean**.

«Στην κοινή έκθεση αποτυπώνονται επακριβώς οι παρούσες και οι μελλοντικές προκλήσεις που συνδέονται με τις θαλάσσιες μεταφορές. Το μήνυμα είναι σαφές: οι θαλάσσιες μεταφορές αναμένεται να αυξηθούν τα επόμενα έτη και αν δεν δράσουμε τώρα, ο τομέας θα συνεχίσει να συμβάλλει στην αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, των ατμοσφαιρικών ρύπων και του υποθαλάσσιου θορύβου. Ο ομαλός αλλά γρήγορος μετασχηματισμός του τομέα έχει καίρια σημασία για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και την πορεία προς την ουδετερότητα από πλευράς άνθρακα. Ο μετασχηματισμός αυτός θα δημιουργήσει άλλωστε νέες οικονομικές ευκαιρίες για τον κλάδο των ευρωπαϊκών μεταφορών στο πλαίσιο της αναγκαίας μετάβασης προς μια βιώσιμη γαλάζια οικονομία. Η πρόκληση είναι τεράστια αλλά διαθέτουμε τα τεχνολογικά μέσα, τους πόρους και τη βούληση να την αντιμετωπίσουμε» δήλωσε ο Ευρωπαίος Επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας **Virginijus Sinkevičius**.

«Η βασιζόμενη στην καινοτομία βιωσιμότητα αποτελεί ευκαιρία για να μετασχηματιστεί η ναυτιλία σε βαθμό ανάλογο με εκείνον της αντικατάστασης των ιστίων από ατμό. Η νέα αυτή επανάσταση στη θάλασσα θα βασιστεί στα πλοία που κατασκευάζονται με προηγμένα τεχνολογικά και ψηφιακά συστήματα, αλλά και σε μια πολυεπίπεδη διαδικασία, η οποία θα εμπεριέχει κανόνες για την ασφάλεια και τη προστασία της ζωής στη θάλασσα, τις κοινωνικές αλλά και περιβαλλοντικές πτυχές της ναυτιλίας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η ναυτιλία διαδραματίζει ωστόσο καίριο ρόλο και ως κρίκος της υπερεθνικής αλυσίδας εφοδιασμού. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κρίκος αυτής της αλυσίδας —από τους λιμένες έως τον ναυπηγικό κλάδο, από τους μεταφορείς έως τους ιδιωτικούς και δημόσιους χρηματοπιστωτικούς παράγοντες— πρέπει να ληφθεί υπόψη στην πορεία μας προς τη βιωσιμότητα» δήλωσε η εκτελεστική διευθύντρια του EMSA **Maja Markovčić Kostelac**.

«Τη στιγμή που ο τομέας των θαλάσσιων μεταφορών της Ευρώπης διαδραματίζει καίριο ρόλο για την οικονομική μας ευημερία, η παρούσα έκθεση αναδεικνύει περίτρανα την επιτακτική ευθύνη που βαρύνει τόσο τον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών της Ευρώπης όσο και το σύνολο της διεθνούς ναυτιλιακής κοινότητας, ώστε να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για να περιοριστεί το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του τομέα. Μολονότι έχουν ήδη αναληφθεί πρωτοβουλίες μέσα από τις ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές, απομένουν πολλά ακόμα να γίνουν ώστε να μετεξελιχθεί ο τομέας των θαλάσσιων μεταφορών σε έναν βιώσιμο τομέα, ο οποίος θα συμβάλλει τόσο στη μελλοντική ευημερία και επιβίωση των πιο ευαίσθητων οικοσυστημάτων και παράκτιων περιοχών, όσο και στην ευημερία των Ευρωπαίων» δήλωσε ο εκτελεστικός διευθυντής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος **Hans Bruyninckx**.

Σημαντικότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον

- **Εκπομπές αερίου του θερμοκηπίου:** συνολικά, τα πλοία που κατέπλευσαν σε λιμένες της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου εξέπεμψαν 140 εκατομμύρια τόνους CO₂ το 2018 (περίπου το 18 % του συνόλου της ποσότητας CO₂ που εξέπεμψε ο κλάδος των θαλάσσιων μεταφορών παγκοσμίως το ίδιο έτος).
- **Ατμοσφαιρική ρύπανση:** Το 2019 οι εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO₂) από τα πλοία που κατέπλευσαν σε ευρωπαϊκούς λιμένες ανήλθαν σε 1,63 εκατομμύρια τόνους, αριθμός που αντιστοιχεί περίπου στο 16 % των συνολικών εκπομπών SO₂ της διεθνούς ναυτιλίας.
- **Υποθαλάσσιος θόρυβος:** Τα πλοία δημιουργούν θόρυβο που μπορεί να επηρεάσει τα θαλάσσια είδη με διαφορετικούς τρόπους. Υπολογίζεται ότι στο διάστημα 2014–2019 η σωρευτική ενέργεια θορύβου που εκλύθηκε υποθαλάσσια υπερδιπλασιάστηκε στα ύδατα της ΕΕ, με το μεγαλύτερο μέρος της ενέργειας θορύβου που εκπέμπουν τα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, τα επιβατηγά πλοία και τα πετρελαιοφόρα να οφείλεται στη χρήση των ελίκων.
- **Μη αυτόχθονα είδη:** Συνολικά, από το 1949 ο κύριος όγκος μη αυτόχθονων ειδών που εισήχθησαν στις θάλασσες που περιβάλλουν την ΕΕ, οφείλεται στις θαλάσσιες μεταφορές — τα είδη αυτά αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 50 % του συνολικού αριθμού των ειδών και εντοπίζονται κατά βάση στη Μεσόγειο. Πενήντα ένα συνολικά είδη έχουν χαρακτηριστεί ως «είδη με υψηλό αντίκτυπο», γεγονός το οποίο σημαίνει ότι τα είδη αυτά μπορούν να πλήξουν τα οικοσυστήματα και τα αυτόχθονα είδη. Στην έκθεση σημειώνεται επίσης ότι τα διαθέσιμα στοιχεία για την αξιολόγηση του πλήρους αντικτύπου στους οικότοπους και στα είδη είναι περιορισμένα.
- **Πετρελαϊκή ρύπανση:** από τα συνολικά 18 μεγάλα ατυχήματα πετρελαϊκής ρύπανσης που σημειώθηκαν διεθνώς από το 2010 και μετά, μόνο τα τρία εντοπίζονται στην ΕΕ (17 %). Σημειώνεται επίσης ότι η βελτίωση των μηχανισμών παρακολούθησης, έλεγχοι και επιβολή καθώς και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση συνέβαλαν στον περιορισμό των περιστατικών πετρελαϊκής ρύπανσης τη στιγμή μάλιστα που ο όγκος του πετρελαίου που μεταφέρεται μέσω της θάλασσας αυξάνεται σταθερά τα τελευταία 30 έτη.

Πορεία προς τη βιωσιμότητα

Ο τομέας των θαλάσσιων μεταφορών της ΕΕ διανύει μια κρίσιμη «δεκαετία μετάβασης» προς την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Ήδη, η συντριπτική πλειοψηφία των πλοίων που καταπλέουν σε λιμένες της ΕΕ μείωσαν τη ταχύτητα τους έως και 20 % σε σύγκριση με το 2008, γεγονός που οδήγησε επίσης στη μείωση των εκπομπών, σύμφωνα με την έκθεση.

Επιπλέον, μη παραδοσιακά καύσιμα και εναλλακτικές πηγές ενέργειας, όπως τα βιοκαύσιμα, οι συσσωρευτές, το υδρογόνο ή η αμμωνία αναδεικνύονται σε πιθανές εναλλακτικές λύσεις για τη ναυτιλία, καθώς παρέχουν τη δυνατότητα της απεξάρτησης του τομέα από τον άνθρακα και οδηγούν σε μηδενικές εκπομπές. Η από ξηράς παροχή ηλεκτρικής ενέργειας (τα πλοία απενεργοποιούν τους κινητήρες τους και συνδέονται με πηγές τροφοδοσίας ισχύος που βρίσκονται στην ξηρά όσο παραμένουν ελλιμενισμένα) μπορεί επίσης να αποτελέσει καθαρή πηγή ενέργειας στους θαλάσσιους λιμένες και στους λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΙ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ

EEA: <https://www.eea.europa.eu/publications/maritime-transport/>

EMSA: <http://www.emsa.europa.eu/emter>

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΥΠΟΥ

- **EMSA:** Ruth McDonald: Ruth.MCDONALD@emsa.europa.eu: κινητό +351 913 151 610
- **ΕΟΠ:** Antti Kaartinen: Antti.Kaartinen@eea.europa.eu: κινητό: +45 2336 1381
- **ΕΟΠ:** Constant Brand: Constant.Brand@eea.europa.eu: κινητό: +45 2174 1872